

تەنھا خۇدا بپەرستەن ۋەھىچ ھاۋبەشىكى بۇ پىرىار مەدەن، ۋاز لە قىسەى باۋاپىراتان بەھىن، ۋفەرمانى پىمان دەکرد بە نوپۇز كەردن، ۋراستگۆبى، ۋداۋىن پاكى، ۋگەياندىنى پەيۋەندى خىزمايەتى

لە ئەبى سۇفیان سەخر كورى حەرب -رەزاي خۋاي لىبىت- دەلئىت: ھەرقل ۋوتى: فەرمانى چىتان پىدەكات؟ (ۋاتە: مەبەستى پىغەمبەرە -صلى اللە عليه وسلم-)، ئەۋبىش (ئەبى سۇفیان) ۋوتى: دەلئىت: «تەنھا خۇدا بپەرستەن ۋەھىچ ھاۋبەشىكى بۇ پىرىار مەدەن، ۋاز لە قىسەى باۋاپىراتان بەھىن، ۋفەرمانى پىمان دەکرد بە نوپۇز كەردن، ۋراستگۆبى، ۋداۋىن پاكى-عيفەت-، ۋگەياندىنى پەيۋەندى خىزمايەتى

[صەحىحە] [بوخارى و موسلىم ھاۋران لەسەرى]

ئەم فەرموۋدە بەناۋبانگە باسى گەتوگۆبى ئەبو سۇفیان سەخرى كورى حەرب -رەزاي خۋاي لىبىت- دەكات لەگەل ھەرقلدا، ئەبو سۇفیان لەۋ كاتەدا موشرىك بوۋ، لە كاتىكى درەنگى ژيانى پىغەمبەر -صلى اللە عليه وسلم- مەسۇلمان بوۋ لە ماۋەى نىۋان رىكەۋتتى حودەبىيە ۋفەتەتە مەككە، ئەبو سۇفیان لەگەل كۆمەللىك ھاتن بۇ لاي ھەرقل لە شام، ۋھەرقل پادشاي نەسپرانىەكان بوۋ لەۋ كاتەدا، تەۋرات ۋئىنجىل ۋكتىبەكانى پىشۋوى خۋىندبوۋەۋە ۋزانبارى ھەبوۋ، پادشايەكى زىرەك بوۋ، كاتىك بىستى ئەبو سۇفیان ۋكۆمەللىك لە حىجازەۋە بەرەۋ شام دىن داۋاي كەرد كە بانگ بىكرىن، ۋپرسىبارى لە ھالى پىغەمبەر -صلى اللە عليه وسلم- ۋرەچەلەكى دەكەرد، ۋپرسىبارى كەرد سەبارەت بە ھاۋەلانى ۋرېزگرتتى ھاۋەلانى بۇى، ۋپرسىبارى سەبارەت بە ۋەفادارى پىغەمبەر -صلى اللە عليه وسلم- كەرد، پرسىبارى ھەر شتىكى بىكرىدە پىيان دەۋوت؛ بۇيە زانى كە ئەۋ پىغەمبەرەيە كە كىتتەكانى پىشۋو باسپان كەردوۋە، بەلام پەنا بە خۇدا- بە ھۆى خۇشەۋىستى بۇ مولىك ۋدەسەلاتەكەى ئامادە نەبوۋ مەسۇلمان بىت. لەۋ پرسىبارانەى لە ئەبو سۇفیانى كەرد ئەۋەبە كە پىغەمبەر -صلى اللە عليه وسلم- فەرمانى چىيان پىدەكات ئەۋبىش ۋوتى فەرمانى ئەۋەبان پىدەكات كە بە تەنھا (اللە) بپەرستەن ۋەھىچ ھاۋبەش ۋشەرىكىكى بۇ پىرىار نەدەن، ۋجگە لە خۇدا كەس ۋشتى تر مەپەرستەن؛ نە فرىشتە ۋنە پىغەمبەر ۋنە بەرد ۋنە خۇر ۋنە مانگ، ۋنە ھىچ شتىكى تر، پەرستەن تەنھا بۇ خۇدايە، ئەمبىش بانگەۋازى پىغەمبەران بوۋە ۋپىغەمبەر -صلى اللە عليه وسلم- بە ھەمان ئەۋ بانگەۋازە ھاتوۋە ۋەكو پىغەمبەرانى پىشۋو ئەۋبىش برىتتە لە بانگەۋازى كەردن بۇ پەرستەن خۇدا بە تەنھا ۋبە بى ھىچ شەرىك ۋھاۋبەشىكى. ۋدەلئىت: (ۋاز لە قىسەى باۋاپىراتان بەھىن)، ۋئەمبىش لە بە ئاشكرا كەردنى بانگەۋازىە بۇ ھەق، ئەۋەى باۋاپىرانىان لە سەرى بوۋن لە بت پەرستى؛ پىغەمبەر -صلى اللە عليه وسلم- فەرمانى پىيان كەرد كە ۋازى لىبەھىن، ۋبەلام ئەۋەى باۋاپىرانىان لە سەرى بوۋن لە رەۋشەتە جوانەكان؛ پىغەمبەر -صلى اللە عليه وسلم- فەرمانى پىيان نەكەرد كە ۋازى لىبەھىن. ۋدەلئىت: (ۋفەرمانى پىمان دەكەرد بە نوپۇز كەردن)، نوپۇز كەردن پەيۋەندىە لە نىۋان بەندە ۋپەرۋەردگارى، ۋمەزنتىرەن پايەى نىسلامە پاش شەھىدى دان، ۋبەھۆۋەۋە ئىماندار ۋكافر جيا دەكەرتتەۋە، ئەۋ پەيمانەى ئىمە لە كافر ۋموشرىكەكان جيا دەكاتەۋە برىتتە لە نوپۇز كەردن، ھەرۋەكو پىغەمبەر -صلى اللە عليه وسلم- دەفەرموپت: (العهد الذى بيننا وبينهم الصلاة، فمن تركه فقد كفر)، ۋاتە: (ئەۋ پەيمانەى لە نىۋان ئىمە ۋئەۋانە برىتتە لە نوپۇز كەردن، ئەۋى ۋاز لە نوپۇز كەردن بەھىتتە ئەۋا كوفرى كەردوۋە). ۋدەلئىت: (ۋفەرمانى پىمان دەكەرد بە راستگۆبى)، فەرمانى بە ئومەتەكەى دەكەرد بەۋەى كە راستگۆ بن، ھەرۋەكو خۋاي گەۋرە دەفەرموپت: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ} [التوبة: 119]، ۋاتە: {ئەى باۋەرداران تەقۋاي خۋاي گەۋرە بىكەن، ۋلەگەل راستگۆباندا بن، ۋاتە لەگەل پىغەمبەرى خۇدا -صلى اللە عليه وسلم- ۋھاۋەلان بن -لە سەر رىبازى ئەۋان بن-}، ۋراستگۆبى رەۋشەتتىكى جوانە، دەبىت بە دوۋ بەشەۋە: راستگۆبى لەگەل خۋاي گەۋرە، ۋراستگۆبى لەگەل بەندەكانى خۋاي گەۋرە،

وههردووکیان ره وشتتکی جوان و بهرزن. وده لیت: (فهرمانی پیمان ده کرد به داوین پاکى - عیفته-). عیفته دوو جوړه: 1/ عیفته و دوور بوون له شه هوهت و ناره زووی حهرامی داوین. 2/ عیفته و دوور بوون له شه هوهتی حهرامی سک (حهرام خوړی). به که میان: نه وهیه که مروّف دوور بیت له وانهی لپی حهرامکراوه وه کو زینا و نیربازی و دوور بوون له هوکاره کانی نه جامدانیان وه کو نه زهر کردن و گوډگرتن و تیکه لاوی و جگه له مانه، دووهمیان: دوور بوون له شه هوهتی حهرامی سک (حهرام خوړی) یان داوا نه کردن له خهلکی، چونکه پرسپار کردن له خهلکی جوړیکه له زه لیلی، چونکه پرسپارکار دهستی له خواره وهیه و به خشر دهستی له سهره وهیه، بویه ناییت پرسپار له هیچ که سیک بکهیت مه گهر شتیک نه بیت که پیوسته. وده لیت: (وفهرمانی پیمانده کرد به گه یاندنی په یوهندی خزمایه تی)، نه میس نه وهیه که مروّف په یوهندی خزمایه تی بگه یه نیت به گوډره ی پله یان له نزیکه وه بو دوور، بهر زترینیان دایک و باوکه که بالاترین پله یه و چاکه کاریبه، وده بیت په یوهندی خزمایه تی بگه یه ندریت به گوډره ی نزیکی خزمه کان، برا له پیش مامه، ومام له پیش مامی باوکه، په یوهندی خزمایه تی جیبه جی ده کریت به هر شیوه و هوکاریک که خهلکی نه و سهردهمه له سهری پراهاتوون.

<https://sunnah.global/hadeeth/ku/show/3154>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

